

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXIX. — Izdan in razposlan dne 27. junija 1884.

103.

Ukaz ministra za trgovino od 23. junija 1884,

o uredbi upraviteljstva državnih železnic po kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru, in o stajališčih ravnateljstev železnocestne vršbe, katera je ustanoviti vsled te uredbe.

Naslednja, z Najvišjo odloko od 8. junija 1884 odobrena uredba uprave državnih železnic po kraljevinah in deželah v državnem zboru zastopanih, kateri je v §. 35 določen čas, kdaj ima ista obveljati, razglašuje se s tem pristavkom, da bodi c. kr. ravnateljstvo za delanje državnih železnic s 1. dnem oktobra t. l. privzeto v glavno ravnateljstvo.

Ob enem se na temelji odobrenja z zgornjo Najvišjo odloko dodeljenega določajo Dunaj, Linc, Innsbruck, Belak, Budejevice, Polzenj, Praga, Krakov, Levov, Pulj in Splet za stajališča c. kr. ravnateljstev železnocestne vršbe, katera se ustanove po novi ustroji.

Pino s. r.

Uredba

upraviteljstva državnih železnic v kraljevinah in deželah zastopanih na državnem zboru.

I. Splošna določila.

§. 1.

Poslovršba na državnih železnicah, katere država sama upravlja, in na zasebnih železnicah, na katerih ima država poslovršbo, vodi se pod višjim nadzorom trgovinskega ministra po edinstvenem oblastvu, neposrednje podstojećem mu, karero slušbuje nezavisno od drugih železnocestnih opravil trgovinskega ministerstva ter prejme naslov: „C. kr. glavno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnic“.

To glavno ravnateljstvo naj v rečeh omenjenega kroga poslov službuje kot eksekutiven organ trgovinskega ministra ter zastopaj kot tako s kraja navedene železnice kot edinstveno skupno omrežje, sosebno vojaškim osrednjim oblastvom nasproti, po tem drugim prometnim (občilnim) zavodom nasproti — in v edinstvu nemških železnocestnih uprav.

V slučaju sprema na vojsko (mobilizacije) vstopa glavno ravnateljstvo precej v osrednje voditeljstvo za vojaške Transporte po železnica.

§. 2.

Glavnemu ravnateljstvu (§. 1) podredno ustanové se, da bodo pomestno (lokalno) poslovvrbo na železnica v §. 1 imenovanih znotraj okrajev po potrebah prometa ustanoviti se imajočih, službovna mesta, katera imevajo naslov „c. kr. železnocestne vršbe ravnateljstvo“.

Poslovvrbo trajektnega zavoda in plovstva z ladjami parnicami po Bodamskem jezeru vodi posebno plovstveno nadzorstvo v Bregenci, katero je glavnemu ravnateljstvu neposreduje podredno.

§. 3.

Pomestno vršbeno službo po železnica v §. 1 imenovanih oskrbuje z ozirom na potrebe vsakega kraja in v obče ločé tri glavne službene predele enega od drugega, naslednji kot najnižja službovna mesta delujoči organi:

- a) službo za nadziranje in vzdrževanje železnice, z gradnjami (stavbinami) vred, za katere niso postavljena posebna voditeljstva, oskrbujejo vzdržbeni odseki (sekcije);
- b) prometno in trgovinsko službo postaje (postajice), izmed katerih važnejše dobodo ime „c. kr. vršbeni urad“ z razširjenimi oblastmi;
- c) vlakovozno in delovniško službo, z ene strani kurilnična voditeljstva, z druge strani delovniška voditeljstva.

Poleg železnocestnih vzdržbenih odsekov smejo se v izvod novih stavbin po železnica, na katerih država poslove vrši, postaviti posebni tehnični organi (odseki, stavbinska voditeljstva).

§. 4.

Delo novih železnice, ki jih bode napraviti o državnem trošku, zvršujejo v to svrhu postavljena glavnemu ravnateljstvu neposreduje podstoječa stavbinska voditeljstva, katerim so za posamezne kose odseki (sekcije) podredni.

§. 5.

V to, da bode dajal svoje mnenje o narodno-gospodarstvenih vprašanjih v področji železnocestnega prometa, pridodá se trgovinskemu ministru državno-železničen svét.

§. 6.

Troškovi osrednjega ravnanja državno-železnične poslovvrbe porazdelé naj se na posamične železnice po razmeru, kakor ga ustanovi trgovinsko ministerstvo — prav takó kakor troškovi za delanje državnih železnice.

§. 7.

Službeni jezik upraviteljstva državnih železnice je nemški.

V nemškem jeziku naj se vrši sosebno vsečiharna notranja služba in naj vsi organi upraviteljstva državnih železnice med sabo občujejo. Vsi organi državno-železnične uprave naj z vojaškimi in civilnimi oblastvi občujejo v nemškem jeziku.

A v Galiciji postavljene železnocestne vršbe ravnateljstva in njim podstoječa, v tej deželi biva joča službovna mesta naj se vendar po ondukaj veljajočem, na temelji Najv. odloke od 4. junija 1869 izdanem ministerijalnem ukazu od 5. junija 1869 poslužujejo poljskega jezika, občujoč s cesarskimi nevojaškimi oblastvi, uradi in sodišči po deželi, kakor tudi z ondukajšnjimi avtonomnimi oblastvi in organi. To določilo se ne uporablja na vzajemno obćenje imenovanih železnocestnih vršbenih ravnateljstev in nižjih službovnihih mest med sabo ali pa z uradi in organi poštné in telegrafske službe, kar jih biva v deželi.

Ako stranke ali autonomna oblastva in organi železnocestne vršbe ravnateljstvom podadó vloge in dopise, sestavljene v katerem onih v deželi navadnih jezikov, ki se govoré v deželnih delih, na katerih leže vršbenemu ravnateljstvu odkazani železnocestni kosi, treba je na-nje odgovor v istem jeziku odpisati.

Vsa občinstvu namenjena priobčila (razglase, napise, okolnike itd.) izdajati je v nemškem in v dotičnem deželnem jeziku.

Z občinstvom je občevati v nemškem in v dotičnih deželnih jezikih, po tem, kakor je vprašanje ali izjavljenje, ki je temu občenju povod dalo, bilo v enem ali drugem storjeno.

§. 8.

Drugi državni organi ne vršijo nikakega strokovnega nadzora nad upravo državnih železnic.

Ako bi glavno nadzorstvo avstrijskih železnic vsled zakonito naložene mu skrbi za varnost in red železnocestne poslovršbe zapazilo kako spotiko, ki se tiče poslovršbe upraviteljstva državnih železnic, to naj se glavno nadzorstvo zastran ustrezne poprave pomeni z dotičnim železnocestne vršbe ravnateljstvom ter to ob enem priznani glavnemu ravnateljstvu priobčujoč mu en prepis. Ako bi se spotika ne popravila, naj se stvar dá na znanje trgovinskemu ministru.

II. Glavno ravnateljstvo.

§. 9.

Glavno ravnateljstvo, katero se ustanovi za opravo državne železnocestne poslovršbe in gradnje državnih železnic, vodi en oddelni načelnik trgovinskega ministerstva, kateri ima naslov „Predsednik“.

Glavno ravnateljstvo, katero v izročenem mu področji samostalno službuje gledé vseh stvari, ki niso pridržane trgovinskemu ministru, vodi in prigleduje pod neposredstvenim višjim nadzorom trgovinskega ministra vseiharno službo železnocestnih vršbenih ravnateljstev in stavbinskih voditeljstev v administrativnem, tehničnem in ekonomnem oziru.

Odnosaji glavnega ravnateljstva do glavnega nadzorstva avstrijskih železnic uravnujejo se s posebno naredbo trgovinskega ministra.

§. 10.

Glavno ravnateljstvo obseza:

I. Prezidijalni oddelak, v katerem se obravnujejo sosebno predmeti po področji pridržani trgovinskemu ministru (§. 16);

po tem strokovni oddelki

II. za železnocestno vzdržbo in gradnjo ali delo (z izvažanjem gradnje novih prog vred);

III. za prometno in mašinsko službo, tudi vlakovozno in delovniško službo;

IV. za upravno in trgovinsko službo, s prigledom dohodkov, knjigovodstvom in blagajničnimi poslovi vred.

Načelniki strokovnih oddelov (ravnateljji) imajo to zvanje (ta poklic), da v odkazanem jim poslovnem krogu samostalno nameščajo glavno ravnateljstvo in sosebno da občejujejo z vojaškimi oblastvi.

Kakor potreba nanese, razčlenijo se navedeni oddelki v pododdelke.

Knjigovodstvo in glavno blagajnico vodita posebna načelnika, ki sta drug od drugega nezavisna.

Trgovinski minister ustanovi poslovni red glavnemu ravnateljstvu.

§. 11.

Predsednika (prezidenta) imenuje Njegovo Veličanstvo cesar.

§. 12.

Predsednik ravna vsečiharno glavnemu ravnateljstvu odkazano posloводство. On je odgovoren za isto, in sicer, kolikor ni njemu neposrednje izročeno, na ta način, da je dolžan skrbeti za to, da bodo v to pozvani organi službo — kakor je v redu — opravljali, ter priganjati jih k vestnemu izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti.

Predsednikovega namestnika določa trgovinski minister.

Za načelnike strokovnim oddelom, navedenim v §. 10, št. II—IV, postavijo se višji uradniki; dobodo naslov: „Ravnatelj“ s pristavkom, kateri namikuje službeno vejo ali panogo strokovnega oddela (stavbinski ravnatelj, prometni ravnatelj, upravni ravnatelj).

Njim je naložena neposredstvena voditev glavnih službenih vej, katere so v strokovnih oddelih strnene, kakor tudi pažnja na nižja službovna mesta in organe postavljene za-nje, po imenu skrb za to, da se služba v dotični veji vrši po dotičnih službenih propisih in da zadostuje vsak čas strokovnim zahtevom.

Ravnatelji dajo v prvi vrsti predsedniku nasproti odgovor za izpolnjevanje svojih dolžnosti ter naj postopajo po naročilih, katera prejemljejo od njega.

Pravno-obvezna izrecila v področji, dodeljenem glavnemu ravnateljstvu, oddaje predsednik, odnosno njegov namestnik.

Poslovanje pri glavnem ravnateljstvu opravlja se po določbi predsednika — razven komisijonalnega predlaganja, katero nastopa v disciplinarnem postopku.

§. 13.

Glavnemu ravnateljstvu, odnosno trgovinskemu ministru, pridržani so gledé vršbe po železnicah imenovanih v §. 1 vsi oni poslovi, kateri ne spadajo v področje ustanoviti se imajočih železnocestne vršbe ravnateljstev (§. 28).

Področje glavnega ravnateljstva obsega, — ne krateč za posamične reči potrebnega višjega odobrenja, — sosebno tudi:

1. Enotno in enakomerno uredbo službe v vseh vejah, po imenu izdajanje občeveljavnih službenih propisov, navodil in drugih načelnih ukazil, kakor tudi njih razlaganje, premembo in preklic;

2. proračunstvo, blagajništvo in računstvo vsečiharne uprave državnih železnic pod sodelovanjem računskih oddelkov, kateri so pridodani železnocestne vršbe ravnateljstvom;

3. občenje z vojaškimi in grajanskimi (civilnimi) osrednjimi oblastvi, z drugimi železnocestnimi upraviteljski in vozilnimi ali prometnimi zavodi, in tako tudi z družbami železnic, na katerih država poslove vrši;

4. postavljanje in predružačevanje stanu osebja, razdelbo uradnikov po činu, imenovanje, poviševanje, odpovedovanje (v pokoj devanje) uradnikov višjih in nižjih, in razloko o disciplinarnem postopku z istimi, njih premeščanje — kolikor se uradnik ne premešča v enem in istem okraji vršbenega ravnateljstva — in pa imenovanje in prestavljanje službenih načelnikov, vzprijemanje in odpovedovanje železnocestnih zdravnikov in komercialnih agentov, dalje odmerjanje penzij (pokojnin) in provizij za vsečiharno osebje, po tem ostale osebne reči ljudi služočih pri glavnem ravnateljstvu;

5. upravljanje za služnike obstoječih preskrbovalnih in drugih dobrodelnih zalogov po dotičnih pravilih;

6. ravnanje službe mereče na vzdržbo in gradnjo železnic, tudi odobrovanje projektov in dovoljevanje za kako premeno v stanu železnice, ki preseza okvir tekoče vzdržbe ali ki se tiče uporabe železnocestnih naprav;

7. ravnanje vlakovozne in delovniške službe, tudi skrb za razpreglednost in prigled vzdržbe celega vozilnega parka, razpolaganje z istim, naročbo in izposojevanje vozil, ravnanje ali voditev delovnic, katere niso podredne železnocestne vršbe ravnateljstvom;

8. ravnanje prometne službe, z ustanavljanjem in izpreminjanjem voznega reda vlakom vred;

9. ustanavljanje in izpreminjanje tarif za vožnjo ljudi in blaga, dovoljevanje darovnih vozovnic, znižane vozne za ljudi in blago, uravnavanje prometnih razmerov drugim prevaževalnim zavodom nasproti, z domembami vred, ki bi jih v to utegnili biti potreba, po tem prigled dohodkov razven priglada dohodkov iz pomestnega (lokalnega) prometa, ki je odkazan vršbenim ravnateljstvom;

10. upravljanje gradiva (materijala), tudi dobavo in porazdelbo take robe in takih inventar-skih kosov, ki jim samo svojstvo zahteva edinstveno obravnavanje;

11. razloko o pritožbah (utečajih) proti naredbam nižjih službovnih mest, z nadzorom in pri-gledom cele službe vred.

§. 14.

Predsedniku glavnega ravnateljstva pridaje se stalen svet za finančialno in komercijalno obravnavanje vršbenih poslov.

Petero udov tega sveta imenuje trgovinski minister izmed udov državno-železničnega sveta in za ves ta čas, dokler traja službovanje le-tega sveta.

Stalnemu svetu, kateri je pridodan predsedniku, predlagati je vsa tehtovitejša vprašanja finan-cijalne in komercijalne službe, da dá svoje mnenje o njih, seosebno :

- a) nasvete o podelitvi znižanja tarife v vožnji za ljudi in blago;
- b) nasvete o oddaji del in dobav za proge, katerih vršbo ima država, kolikor je oddajanje, od-nosno odobrovanje sklenene pogodbe odkazano glavnemu ravnateljstvu.

§. 15.

Udje stalnega sveta dolžni so — kakor določi predsednik glavnega ravnateljstva — sodelovati pri prigledu finančialnega upravljanja in seosebno pri skontrovanji glavne blagajnice ter deležiti se uprave pokojninskih in dobrodelnih zalogov.

Udje stalnega predsedniku pridanege sveta dobivajo neko nagrado, katere iznos določi trgo-vinski minister.

§. 16.

Trgovinskemu ministru biva pridržano, določiti one področju glavnega ravnateljstva odkazane reči (§. 13), katere bode njemu samemu v razloko, odnosno v odobrenje predlagati.

Seosebno je trgovinskemu ministru pridržano :

1. Izdajati v izvod pričujoče uredbe potrebna organizatorna ukazila, kakor tudi odobravati druge važnejše organizatorne naredbe, med mejami Najviše odobrene organizacije;
2. ustanavljati letni proračun in dovoljevati razhodke (troške), kateri v njem niso v misel vzeti, po meri kreditov, ki se imajo poustavno zadobiti;
3. imenovati namestnika predsedniku glavnega ravnateljstva;
4. imenovati oddelne načelnike glavnega ravnateljstva, vršbene ravnatelje in stavbinske vodi-telje, kakor tudi voditelja nadzorstvu plovstva po Bodamskem jezeru;
5. imenovati, poviševati, odpovedovati (v pokoj devati) vse uradnike državno-železničnega upravlstva, kateri vlečejo več nego 2000 gld. letne plače, in razločevati o disciplinarnem postopanju z istimi, in takó tudi podeljevati imenovanim uradnikom remuneracije in podporščine v novcih;
6. dovoljevati dopust (urlavb) predsedniku, njegovemu namestniku in oddelnim načelnikom glavnega ravnateljstva;
7. odobrovati službeni red (službeno pragmatiko), stan ali čislo osebja in pravila, uravnajoča pristojbine temu osebju, pravila (statute) pokojninskih in provizijskih zavodov, po tem dobrodelnih zalogov;
8. ukazovati tehnična pripravljalna dela za nove železnocestne proge in pa delanje le-teh, kakor tudi dovoljevati, da se poslovršba na njih začne;
9. dovoljevati sklepanje pogodb, s katerimi se nepremična državna lastnina odstopa ali obremenja, po tem odobrovati pogodbe, kadar pogodbena vsota — pri občni, javni konkurenciji in pod pritkom največ nudečemu — 150.000 gld., a v drugih slučajih 30.000 gld. preseza;
10. odobrovati osnove (podloge) tarifam, katere bodo pri vožnji ljudi in blaga veljale.

III. Državno-železnični svet.

§. 17.

Državno-železnični svet sestoji iz prvosednika in 30 udov, katere imenuje trgovinski minister na tri leta.

Imenujejo se ti udje takó le:

- a) 9 udov izvoli trgovinski minister po svojem prostem sprevidenji in 5 udov se takó imenuje, da finančni minister in minister za poljedelstvo naznačita vsak po 2, in državni vojni minister eno izmed oseb, ki jih je imenovati;
- b) 24 udov se imenuje po predlogu trgovinskih in obrtnih zbornic in
- c) 12 udov po predlogu deželnih zemljedelstvenih svetov in drugih kmetijskih strokovnih korporacij.

Od udov, ki jih je predlagati po b), pripada posamičnim trgovinskim in obrtnim zbornicam naslednje število:

Dunajski 3, Brnski, Praški in Tržaški po 2, Levovski z Brodi 2, Graški in Črnoviški po 1.

Dalje predlagajo skupinama:

Liberska, Hebska	skupaj 1
Budejeviška, Polzenjska	" 1
Olomuška, Opavska	" 1
Linška, Salcburska	" 1
Inspruška, Feldkirchska	" 1
Bolzanska, Roveredska	" 1
Celovška, Leobenska	" 1
Goriška, Ljubljanska	" 1
Rovinjska, Zaderska, Spletska, Dobrovniška	" 1

Od udov, kar jih predlagati po c), prihaja po 1 na c. kr. kmetijske družbe na Dunaji, v Gradei, Krakovu in Levovu, po tem na deželni zemljedelstveni svet za Česko, kakor tudi na Črnoviško društvo za zemljedelstvo v vojvodini bukovinski; dalje skupinama na c. kr. kmetijske, odnosno poljedelstvene družbe v

Linci, Salcburgu	skupaj 1
Celoveci, Ljubljani	" 1
Goriei, Trstu, Rovinji	" 1

na deželni zemljedelstveni svet za Tirolsko in na predarelsko kmetijsko društvo v Feldkirchu, skupaj 2 (in to: po 1 na odsek I deželnega sveta za zemljedelstvo na Tirolskem s kmetijskim društvom na Predarelskem in na odsek II tirolskega deželnega sveta za zemljedelstvo);

c. kr. moravsko-sleško družbo za poljedelstvo, prirodoslovje in deželoznanstvo in avstro-sleško kmetijsko in gozdarsko družbo v Opavi skupaj po 1.

Nadomestnike (zamenike, nastopnike) postavljati pridržano je ministrom pod a) imenovanim.

Za ude omenjene pod b) in c) treba o podajanji predloga ob enem imenovati tudi nadomestnike.

§. 18.

Da bi se imenovala v državno-železnični svet, predlagati je samo take osebe, katere so udje dotične trgovinske in obrtne zbornice, odnosno dotične kmetijske družbe (zemljedelstvenega sveta).

Predloženi udje smejo se, ko jim poteče funkcija, vnovič predlagati.

Trgovinskemu ministru biva pridržano, kadar bi se katero mesto v državno-železničnem svetu pred iztekom triletné službene dobe izpraznilo, poskrbeti za to, da bo vnovič popolnjeno, ter sosebo v slučajih, ko bi kakemu udu vsled bolezni ali drugega zadržka, ki se primeri v njegovi osebi, bilo nemogoče ali znatno otežkočeno opravljati svojo službo, na njegovo mesto poklicati nadomestnika, eventualno iznova imenovati koga.

§. 19.

Zvanje in dolžnost državno-železničnega sveta je, da v tehtovitih vprašanjih železnocestnega prometa, katera se dotikajo interesov trgovine, obrtnosti, kmetijstva in gozdarstva, svoje mnenje izjavlja.

Mnenju državno-železničnega sveta, kolikor ide za železnice pod državno poslovršo stoječe, podpadajo sebosno:

- a) vsi važni nasveti, gledé tarifstva, zlasti nasveti, kateri se tičejo ustanovitve normalnih tarif za ljudi in blago, po tem načel za uporabo izimnih in diferencijalnih tarif;
- b) vozni črteži, ki jih je vsako leto po dvakrat (za letne in zimske mesece) ustanoviti;
- c) nasveti o premeni reglementarnih določil, kolikor ne gre za tehnična določila, po tem tarifnih določil, kolikor se ne tičejo zgolj začasnih izimnih razmerov;
- d) načela za način, kakó je razdajati dobave in dela.

Dalje je dolžnost državno-železničnega sveta, na poziv trgovinskega ministra povedati, kje misli, da bi bilo ustanavljati železnocestna vršbena ravnateljstva, vršbene urade, vkladališča za gradivo in robo in odseke za vzdržbo železnice.

Tudi sme državno-železnični svet gledé železnic, ki so pod državno poslovršo, staviti vprašanja in predloge.

Še sme v rečéh svojega področja staviti predloge, kateri se odnašajo na druge železnice in na železnocestne stvari sploh.

§. 20.

Državno-železnični svet shaja se v sejo na povabilo trgovinskega ministra po potrebi, a najmanj po dvakrat v letu, in sicer spomladi in jeseni.

Na prvosednikov poziv smejo se k sejam državno-železničnega sveta privzemati tudi veščaki, kateri niso organi državno-železnične uprave.

Prvosedstvo v sejah državno-železničnega sveta pristoji trgovinskemu ministru in kot njegov namestnik v državno-železničnem svetu službuje predsednik glavnega ravnateljstva.

Ako bi trgovinskemu ministru in predsedniku kak zadržek branil, določi trgovinski minister, kdo bodi prvosednik.

Razprave državno-železničnega sveta vršijo se v nejavnih sejah in po poslovnem redu, ki ga izdâ trgovinski minister.

Državno-železnični svet daje svoje mnenje po ukrepih storjenih z večino glasov pričujočih údov.

Nazore, ki se razlikujejo od ukrepa, treba je na zahtev glasovalcev v zapisnik vzprejemati.

§. 21.

Udje državno-železničnega sveta, kateri niso državni uradniki, naj storé obljubo v roke trgovinskega ministra ali onega, kateremu le-ta preizroči ta posel.

Njihova funkcija je časten urad, s katerim ni v zvezi nikaka nagrada.

Udje, kateri ne stanujejo na Dunaji, imajo pravico do dijet (dnevnic) po 8 gld. in gledé železnice, na katerih ima država poslovršo, do tega, da se na katerem koli vozovnem razredu zastonj vozijo v mesto, kjer biva seja, in od onod nazaj.

Tudi se jim povračujejo potni troški, ki jih imajo, ako porabijo kak drug prevaževalen zavod.

IV. Železnocestne vršbe ravnateljstva.

§. 22.

Železnocestne vršbe ravnateljstva vodijo v svojih okrajih po ukazilih, ki jim dohajajo od glavnega ravnateljstva (§. 2), pomestno (lokalno) vršbena službo z delovniško službo in upravo gradiva, kakor tudi onimi novimi stavbami ali gradnjami vred, za katere niso postavljena posebna, glavnemu ravnateljstvu neposredstveno podredna stavbinska voditeljstva.

Železnocestne vršbe ravnateljstva (ravnateljstva železnocestne vršbe) so odgovorna za varnost in red poslovršbe po svojem okraji v zmislu reda železnocestne vršbe od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1), ter so v tem oziru podvržena nadzoru in prgiledu glavnega nadzorstva avstrijskih železnic.

§. 23.

Vsako ravnateljstvo železnocestne vršbe sestavlja za tri glavne službene veje ali grane (železnocestno vzdržbo, promet, vlakovozbo), po tem za občne administrativne reči z upravo gradiva ali materiala vred eno edinstveno službovno mesto.

Njemu so podredni: organi službujoči kot najnižja službovna mesta treh glavnih službenih vej, po tem nadzorništvo za delanje in vzdrževanje železnic, vkladališče materiala in računski oddelek, kateri prejme posebna navodila o tem, kako mu je voditi račune.

Novčne nakaze ravnateljstev železnocestne vršbe zvršuje pod posebnim (ločenim) računovodstvom praviloma postajna (železnocestno-vršbenega urada) blagajnica, katera biva v mestu, kjer stolnje vršbeno ravnateljstvo.

Izimno sme se postaviti posebna blagajnica vršbenega ravnateljstva.

§. 24.

Kraje, kjer se imajo ustanoviti železnocestne vršbe ravnateljstva, določa z Najvišjim odobrenjem trgovinski minister oziraje se na službene potrebe.

Z odobrenjem trgovinskega ministra določa glavno ravnateljstvo stajališča vršbenih uradov, odsekov železnocestne vzdržbe in vkladališč materiala s posebnim ozirom na službene potrebnosti nadzora in porazdelbe materiala.

§. 25.

Vsako železnocestne vršbe ravnateljstvo ima enega višjega uradnika za načelnika, katerega naslov je „vršbe ravnatelj“.

On je odgovoren za vsehiharno posloводство, sosebno za varnost, red in pravilnost vršbe znotraj okraja vršbenega ravnateljstva.

Vršbe ravnatelju je pridodan namestnik in pa potrebno pomočno osebje.

Vsi organi ravnateljstva železnocestne vršbe dolžni so opravljati službo znotraj veljajočih propisov po naročilih, katera jim daje vršbe ravnatelj.

Poslovni red ravnateljstev železnocestne vršbe ustanavlja se z odobrenjem trgovinskega ministra.

§. 26.

Vršbe ravnatelj zastopa železnocestne vršbe ravnateljstvo proti vnanjemu svetu ter daje za isto pravnoobvezna izrecila.

On občeje v vseh rečéh, katere so odkazane v področje ravnateljstva železnocestne vršbe, neposrednje s pozvanimi v to vojaškimi oblastvi in z grajanskimi (civilnimi) oblastvi onih dežel, v katerih leži okraj vršbenega ravnateljstva, po tem z glavnim nadzorstvom avstrijskih železnic in z enaki sebi službovnimi mesti drugih prevaževalnih ali prometnih zavodov.

Vršbe ravnatelj je dolžan zahtevom vojaških teritorijalnih poveljstev (komand) zaradi potrebščin posamnih krdel in vojstva po svojem lastnem okraji brezuvetno ustrezati ter ako bi treba bilo, poglasiti se za potrebna v to vozila.

V kolikor vojaški transporti prestopajo meje lastnega okraja, to naj vršbeni ravnatelj, na katerega se je obrnilo napotujoče vojaško oblastvo, v porazumu z dotičnimi sosednimi okraji napravi, česar je treba, da se vojaški transport prevzame in dalje odpravi do namenišča.

§. 27.

Vršbenega ravnatelja dolžnost je, narejati, da se višja ukazila izpolnjujejo ter izpolnitev istih nadzirati, priganjati podstoječe mu organe, da vsak svoje dolžnosti izpolnjuje, ter skrbeti za njih ugodno sodelovanje, kakor tudi — kolikor je moči — ekonomno ravnanje.

Skrbno naj pazi na poslovni posledek svojega okraja ter si z ustreznimi naredbami v svojem področji, odnosno s predlogi glavnemu ravnateljstvu podajanimi prizadeva, da se isti, in poslovrsba sploh izboljša.

Kjer bi bilo nevarno odkladati stvar, ima vršbe ravnatelj pravico in dolžnost, tudi v rečéh, ki so pridržane glavnemu ravnateljstvu, narejati, kar bode potrebno, a precej o stvari poročati, da mu se naredba poodobri.

§. 28.

Področje ravnateljstva železnocestne vršbe obseza izvrševanje in nadziranje pomestne vršbene službe po svojem okraji, namreč:

1. ustanavljanje letnega proračuna in upravljanje z dovoljenimi od trgovinskega ministra krediti, in takó tudi sestavljanje izkazov o novčnem upravljanji in računskih završkov;

2. vzprijemanje (nameščanje), prestavljanje, poviševanje, odstavljanje (odpovedovanje) vsega službenega osebja s čuvaji in definitivnimi služabniki vseh kategorij, po tem pripomočnega osebja, ki bi ga za kak poseben slučaj bilo potreba, po meri obstoječih vodil znotraj določene s pravili potrebe in odobrenega proračuna, in pa disciplinarno postopanje s tem osebjem; po tem v oziru na definitivne poduradnike in uradnike, po tem na aspirante dovoljevanje ženitve, premeščanje (razven službenih načelnikov) znotraj letnega okraja, podajanje predlogov o povišbi, in napotovanje disciplinarnega preiskovanja, in pa ustavljanje (suspensija) službe.

Kadar se kateri definitiven poduradnik, uradnik, po tem aspirant premesti, kakor tudi če se sproži disciplinarno preiskovanje zoper katerega teh služnikov ali če se mu služba ustavi, treba je stvar od enem naznaniti glavnemu ravnateljstvu;

3. podeljevanje dopusta podstoječemu osebjem do na štiri tedne;

4. dovoljevanje remuneracij in podporščin iz sredstev, ki bivajo v to na razpolog, po odobrenem proračunu do 100 gld., in pa predlaganje višjih iznosov;

5. reševanje dohodárinskih reči podstoječega osebja, in pa reči, ki se tičejo zemljárine (zemljiškega davka) in pa davka od poslopij, v oziru na železnične nepremičnine, ki ležé v okraji;

6. izpregledovanje, odnosno odpisovanje računskih nedostatkov ali iskovin, ki se ne dadó izterjati, po tem kakih izgub, ki se primerijo pri materialu ali inventarskih predmetih, v kolikor novčna vrednost v vsakem slučaju posebej 500 gld. in vsega skup v enem letu 5000 gld. ne preseza, kar pa ne brani take stvari po disciplinarnem poti dalje gnati;

7. sestavljanje in predlaganje projektov za rekonstrukcije, razširjalne in nove stavbe ali gradnje na progah v vršbi bivajočih;

8. izvajanje takih staveb po odobrenem projektu in proračunu, ako se v to ne postavijo posebna stavbinska voditeljstva;

9. dajanje predlogov gledé ustanovitve in premene voznega reda vlakom za ljudi in blago;

10. vvajanje vlakov po voznem érteži, tudi vlakov po potrebnosti, odnosno vojaških vlakov, po tem vvajanje posebnih (separatnih) vlakov in nadziranje vsečiharne odprave vlakov s prigledom uropisnice ali časovnice vred;

11. razpravljanje, odnosno razločanje o kaki poškodbi vozil, izimši obračun s tujimi železnici gledé troškov za popravo vóz;

12. razpolaganje s parkom mašin in vóz znotraj okraja vršbenega ravnateljstva in predlaganje kake pomnožbe ali premene vozilnega parka, ki bi utegnila biti potrebna;

13. poizvedovanje o kaki nezgodi na železnici;

14. skrb za železnocestno policijo;

15. dajanje predlogov v oziru na ustanovitev tarif za vožnjo ljudi in blaga;

16. dovoljevanje darovnih vozovnic in znižanih voznin v posamnih slučajih, po tem pomestno zniževanje tarif za vožnjo blaga, oboje po posebnih navodilih, in pa dajanje predlogov za slučaje, ki jih navodila ne omenjajo;

17. razločanje o pritožbah proti podstoječim organom (knjige pritožbenice) in reševanje poglasnic (reklamacij) in iskovin odškodbe izvirajočih iz vožnje ljudi in iz pomestnega blagovnega prometa, ako cela vsota odškodbe pri reklamacijah iz vožnje ljudi 100 gld. a pri reklamacijah iz vožnje blaga 1000 gld. ne prestopa, po tem prigled dohodkov iz pomestnega prometa;

18. dajanje skladišč in železnocestnih zemljišč v zakup, in popuščanje zakupščin ali najmovin do 100 gld.;

19. udeležbo pri razpravah o konkurenciji, in dopuščanje zasebnih stavb na železnici in blizu kolodvorov;

20. skontrovanje blagajnic in zalog po lastnem okraji;

21. upravo delovnic, kolikor podstojé ravnateljstvu železnocestne vršbe, in vkladališč materijala, oboje po pravilih za to veljajočih;

22. oмиšljanje letne potrebščine potrošnega materijala in inventarskih kosov razven takih, pri katerih je vsled njihovega svojstva potreba edinstvene nabave (kakor so vozila, rezervni kosi, šine itd.).

§. 29.

Materijal (§. 28, št. 22) je po odobrenem proračunu potrebščine in stroškov nabavljati držeč se najstrožje ekonomije.

Dobave, katerih proračunjena vrednost 5000 gld. doseza ali prestopa, naj se praviloma zagotové po ponudbenem poti na temelji javne konkurence in s pritrkom ponudniku, kateri je stavil najugodnejši ponudek.

Presojaje ponudke treba je paziti ne samo na ponujeno ceno, temuč tudi na troške po krajih, kjer se kaka roba izdeluje, različne v oziru na nadziranje izdelka, vožnje do mesta, kjer se predaje, prejemanja in razdeljevanja, in pa na to, ne bi li se s tem otežkočili poslovi, po tem na pogodnika samega, koliko je sposoben storiti, in koliko mu je vere dati. Pod istimi uveti dajati je vsekakor prednost obrtnosti in prvotnemu pridelovanju lastnega okraja.

Ako bivajo tehtoviti pomislili zoper to, da bi se občna javna razprava o ponudah napravila, če n. pr. to branijo sejemski (tržni) razmeri, majhno število pripravnih ponudnikov, kak domneven (verjeten) zmenek med njimi itd.), tedaj se smejo izimno omenjene dobave, kakor tudi dobave z vrednostjo pod 5000 gld., gledé katerih je sploh način oddaje določati po vladajočih kjekod okolnostih, potem omejene konkurence ali iz proste roke (po akordu) oddati. Kupiti kaj iz proste roke je seosebno tedaj dopuščeno, kadar biva prilika, znotraj enotnih cen, katere so proračunu za podlogo vzete, zagotoviti si potrebno z ugodnejšimi uveti, nego so oni, ki jih je kateri drug zavod ali podjetnik dosegel v javni konkurenciji, ki je bila tist čas razpravljana.

Tudi v teh slučajih naj veljá za pravilo, da je pri enako ugodnih uvetih ozirati se predstveno na svoj okraj.

Predstoječa določila naj se zmislú primerno uporabljajo na oddajanje del po železnocestne vršbe ravnateljstvih.

V. Določila zastran osobja in končna določila.

§. 30.

Osobje državno-železnične uprave (uradniki, poduradniki, služabniki, aspiranti itd.) je ali stalno (definitivno) ali pa časno (provizorno) nameščeno.

Pravice in dolžnosti osobja uravnújejo se — pod ohrano pridobljenih pravic — s službenim redom (službeno pragmatiko), ki ga glavno ravnateljstvo z odobrenjem trgovinskega ministra izdá, in z drugimi edinstvenimi službenimi propisi, ki se na temelji istega ustanové, morebiti tudi s posebnimi službenimi pogodbami.

Preskrbo v pokoji in pa preskrbo vdov in sirot opravljajo posebni penzijski (provizijski) zavod po meri dotičnih pravil na temelji prispevkov, ki jih deležniki po le tem vplačujejo.

§. 31.

Postopek v disciplinarnih rečéh za državno-železnično upravo uravnúje službeni red (službena pragmatika), katera se izdá po §. 30 držeč se tega načela, da je pri vsakem železnocestne vršbe ravnateljstvu, kakor tudi pri glavnem ravnateljstvu sestaviti disciplinarno komisijo, katera ukreplje z večino glasov po posledku disciplinarnega preiskovanja.

§. 32.

Kolikor podstoječa ukazila (§§. 30, 31) ne ustanavljajo razlike pravic in dolžnosti, uporabljajo se na definitivno nameščene uradnike, poduradnike in služabnike državno-železničnega upravnstva zmislju primerno pravila veljajoča za državne uradnike in služabnike.

§. 33.

Trgovinskemu ministru je vsak čas na voljo, določiti, da se organi trgovinskega ministerstva, glavnega nadzorstva avstrijskih železnic in državno-železničnega upravnstva v službi čredijo.

Pravice, pristojeeih onim državnim uradnikom, na katere se uporabljajo določila postav od 15. aprila 1873 (Drž. zak. št. 47), ne dotika se okolnost, da se oni morebiti pritegnejo v službo državno-železničnega upravnstva.

§. 34.

Skrb za železnocestni red (policijo) izročena je v prvi vrsti v to po navodilu zvanim organom pomestne vršbene službe in ravnateljstev železnocestne vršbe, po tem oddelnim načelnikom glavnega ravnateljstva.

Osojbe zvano za železnično-policijske funkcije jemlje se pod prisego, da bode ustrezno §. 102 železnocestnega vršbenega reda, potem delegacije po organih državno-železničnega upravnstva.

§. 35.

Zgornja uredba pride v moč 1. dan avgusta 1884.

S to dobo izgubé svojo moč vsa nasprotna določila, sosebno z ukazom trgovinskega mintsierstva od 26. februvarja 1882 (Drž. zak. št. 25) izdane „Glavne črte za uredbu državne vršbe po zahodnih državnih železnicah in po zasebnih železnicah, katerih vršbo ima država“.

Vsled §. 10 ukaza trgovinskega ministerstva od 26. avgusta 1875 (Drž. zak. št. 116) ustanovljeno ravnateljstvo za delanje državnih železnic privzame se v glavno ravnateljstvo z dobo, katero določi trgovinski minister.
